

*Ti, co pamatují osobně Jána Roháče
(a také jeho práci, dílo, styl a dobu),
tohle všechno jistě už dávno pochopili a přijali za své.*

*Všem ostatním přeji, aby se jim to také podařilo.
Prostřednictvím této knížky.*

Úvodní poznámka

Nikdy mne nenapadlo, že bych se měl zrovna já jakýmkoli literárním způsobem zabývat Jánem Roháčem.

Věc se má totiž tak, že psát cokoli právě na téma Ján Roháč mně nepřišlo na mysl ne snad pro nával jiné, lepší práce, nýbrž především proto, že je ve skutečnosti právě on stále jejím základem.

Ján Roháč jako fenomén, jako člověk, jako umělecká osobnost rozhodujícím způsobem poznamenal, a počítám, že do konce mých dnů také vždy bude poznamenávat další má směřování, utváření názorů na celou řadu věcí kolem mne a bude konečně i etalonem většiny z toho, co dělám, jak žiji a jak to se mnou je a celé ještě bude dál.

Nikoli, předchozí řádky nejsou výrazem jen tak nějakého planého zbožňování. Je to ve skutečnosti přímé přiznání. A k tomu – pokud jde o případnou příští knížku – i jakési zřetelné *vytknutí před závorku*.

Znali jsme se s panem režisérem Roháčem od konce šedesátých let. Od roku 1976 až do jeho smrti v roce 1980 jsem s ním pak dokonce měl tu milou povinnost být (a pracovat) prakticky denně. Poznal jsem tak vedle něho zblízka, často i značně důvěrně, celou řadu jeho cenných kolegů, souputníků a přátel, ale také jsem mohl díky tomu být účastníkem mnoha pozoruhodných situací, do nichž se Ján Roháč průběžně dostával. Býval jsem tedy očitým *svědkem* jeho *way of life* i jeho tvorby a mám za to, že jsem tak do značné míry pochopil nejen tohle všechno, nýbrž také Roháčův neobyčejný, výjimečný způsob myšlení a nazírání na svět, věci a lidi kolem něj vůbec.

Nebyli jsme to, čemu se říká osobní přátelé. To nikdy ne. Vysloveně privátní části života toho ve skutečnosti velmi uzavřeného člověka jsem se účastnil věru jen minimálně – jestli vůbec. Ale měli jsme k sobě přesto navzájem značně blízko. Navíc jsem (šťastně!) včas pochopil, kde že je v jeho způsobu existence mé pravé místo a tuto pozici, tuto pravděpodobně nikdy nevyslovenou vzájemnou dohodu, jsem pečlivě dodržoval. Kteréžto vědomé omezení mi

však na druhé straně dávalo nadhled, tolik potřebný nejen tenkrát, ale nezbytný i nyní.

Například pro psaní knihy o něm.

Píši ji proto, že jsem to *panu* ežisérovi Jánů Roháčovi totiž přinejmenším dlužen. Avšak to, *jak* se tak stane, ovšem teprve uvidíme.

Václav Junek

Obsah

Úvodní poznámka	7
Jak jsem Jána Roháče potkal poprvé	9
Jak jsem se s Jánem Roháčem doopravdy potkal	11
Velký muž své doby	29
Ján Roháč a Semafor (1960–1980)	49
Jak jsem s Jánem Roháčem pracoval poprvé a co všechno kolem toho bylo	63
Ján Roháč a divadlo aneb „Režiroval som už aj leva“	79
Objevení poetiky a smyslu obrazu (Kameraman Jiří Lebeda)	95
Objevení kouzla prostoru (Architekt Karel Černý)	101
Objevení ducha tehdejší doby (Václav Čapek)	105
Objevení zlatého oblouku (Dramaturgyně Alena Berková)	113
Objevení techniky (Režisér Pavel Vantuch)	119
Zrození „firmy“ (1976–1977)	125

Velká léta (1977–1980)	153
Jak jsem Jána Roháče potkal docela naposledy (1980)	185
Co všechno přišlo a bylo den poté	197
Co říkával sám (a sám o sobě)	207
Přehledný životopis Jána Roháče	213
Filmografie	215
Soupis Roháčových prací na Slovensku	217
Výběr divadelních režii a dalších významných realizací	221
Výběr z tvorby Jána Roháče v letech 1976–1980	223
Resumé	225
Poděkování	227